

พ ร ะ พุ ท ธิ คุ ณ

ต อ น ผู้ ร ู้ แ จ้ ง ต ัว ย ต น เอง

เราเป็นผู้ครอบงำธรรมทั้งปวง รู้ธรรมทั้งปวง อันตักตวง
และทักท้วงไม่ฉาบทาแล้ว ในธรรมทั้งปวง ละธรรมเป็นไปในภูมิสาม
ได้หมด พ้นแล้วเพราะความสิ้นไปแห่งตัณหา เราตรัสรู้ยิ่ง
เองแล้ว จะพึงอ้างใครเล่า อาจารย์ของเราไม่มี คนเช่นเราก็มไม่มี
บุคคลเสมอเหมือนเราก็มไม่มี ในโลกกับทั้งเทวโลก เพราะเราเป็น
พระอรหันต์ในโลก

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๔๓

พระลัมมะสัมพุทธเจ้าทรงเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทรงบริสุทธิ์หลุดพ้นแล้วจากอาสวกิเลสทั้งปวง กิจที่จะต้องทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว พวกเราผู้เป็นพุทธศาสนิกชน ควรใช้ชีวิตของเราให้เป็นไปเพื่อความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ โดยหมั่นฝึกฝนใจให้หยุดให้นิ่ง จนกระทั่งเข้าถึงผู้รู้แจ้งภายใน คือ พระธรรมกาย ตามอย่างพระพุทธองค์ไปด้วย

เมื่อพระบรมศาสดาของเราตรัสรู้ธรรม ทรงหยุดใจนิ่ง เข้าถึงพระธรรมกาย ที่ซ้อนกันอยู่เป็นชั้นๆ เข้าไปตามลำดับในหนทางสายกลางที่เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” ในกลางกายของพระองค์ จนเข้าถึงกายธรรมอรหัต เป็นพระอรหันตลัมมะสัมพุทธเจ้า จึงทรงประหารกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปได้ อีกทั้งทรงรู้แจ้งในธรรมทั้งปวง ทั้งเหตุและผลอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

ความรู้แจ้งในธรรมของพระองค์นี้ ไม่ได้เกิดจากการแนะนำสั่งสอนของครูบาอาจารย์ท่านใด แต่เกิดจากดวงปัญญาของผู้รู้ที่อยู่ภายใน คือ กายธรรมอรหัต เป็นพระอรหันตลัมมะสัมพุทธเจ้าที่พระองค์เข้าถึงนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ พระองค์จึงทรงพระนามว่า ลัมมะสัมพุทธโธ ผู้ตรัสรู้โดยชอบด้วยพระองค์เอง ดังที่ตรัสกับอุปกาชีวกว่า

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๔๘

“เราเป็นผู้ครอบงำธรรมทั้งปวง รู้ธรรมทั้งปวง
อันตณหา และทิฏฐิไม่ฉาบทาแล้ว ในธรรมทั้งปวง
ละธรรมเป็นไปในภูมิสามได้หมด พ้นแล้วเพราะ
ความสิ้นไปแห่งตณหา เราตรัสรู้ยิ่งเองแล้ว จะพึง
อ้างใครเล่า อาจารย์ของเราไม่มี คนเช่นเรา
ก็ไม่มี บุคคลเสมอเหมือนเราก็ไม่มี ในโลกกับ
ทั้งเทวโลก เพราะเราเป็นพระอรหันต์ในโลก
เราเป็นศาสดา หาศาสดาอื่นยิ่งกว่ามิได้ เราผู้เดียว
เป็นพระสัมมาสัมพุทธะ เราเป็นผู้เย็นใจ ดับกิเลส
ได้แล้ว เราจะไปเมืองในแคว้นกาลสี เพื่อ
ประกาศธรรมจักรให้เป็นไป เราจะตีกลองประกาศ
อมตธรรมในโลกอันมืด เพื่อให้สัตว์ได้ธรรมจักรฯ”

สมัยที่พระองค์ยังเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เสด็จออกผนวช
นั้น เริ่มแรกพระองค์ทรงออกแสวงหาอาจารย์ที่คาดว่าจะ
แนะนำหนทางพ้นทุกข์ได้ ทรงเข้าไปหาท่านอาหารดาบส
กาลามโคตร เพื่อขอเรียนธรรมะ พระองค์ทรงเรียนรู้ได้อย่าง
รวดเร็ว จนกระทั่งจบความรู้ของครูอาจารย์ มีความรู้เท่ากับ
อาหารดาบส แต่พระองค์ทรงพบว่า ธรรมนี้ไม่ได้เป็นไปเพื่อ
พระนิพพาน จึงทรงลาจากไป

จากนั้น พระองค์ได้เสด็จไปยังสำนักของอุทกดาบส

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๔๕

รามบุตร ทรงสามารถเรียนรู้ได้สำเร็จอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน แต่ทรงพบว่าไม่ใช่หนทางไปสู่พระนิพพานอีก จึงทรงจากไปเพื่อเสาะแสวงหาหนทางอันประเสริฐต่อไป

* ครั้นพระองค์เสด็จจาริกไปในนครชนบท ถึงตำบลอุรุเวลาซึ่งมีภูมิประเทศน่ารื่นรมย์ ประกอบด้วยแมกไม้نانาพันธุ์เขียวชอุ่ม สดชื่น เย็นสบาย มีธารน้ำใสไหลเย็น เหมาะแก่การบำเพ็ญเพียร และมีดาบสปัญจวัคคีย์ติดตามมาเป็นอุปัฏฐากคอยรับใช้ พระองค์ทรงเริ่มบำเพ็ญทุกรกิริยา ซึ่งเป็นสิ่งที่นักบวชในสมัยนั้นเชื่อว่า เป็นทางแห่งความหลุดพ้น โดยช่วงแรกพระองค์ทรงกตพระทนต์ด้วยพระทนต์ กตพระตาลูด้วยพระชีวหา จนพระวรกายกระสับกระส่าย พระเสโทโทรมพระวรกาย แต่ก็ไม่ได้ทรงบรรลุธรรมอะไร จึงทรงเปลี่ยนเป็นการกลั่นอัสสาสะปัสสาสะทั้งทางพระนาสิก และพระโอษฐ์ จนกระทั่งลมติขึ้นข้างบนทำให้ทรงปวดพระเศียรมาก และหวนกลับมาเสียดแทงภายในช่องพระอุทร ทำให้ปวดในพระอุทรได้รับทุกขเวทนาแสนสาหัส ทั้งพระหทัยก็กระสับกระส่ายไม่สงบระงับลงเลย

พระองค์จึงทรงเปลี่ยนวิธีใหม่ เป็นการอดพระกระยาหาร

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๕๐

โดยค่อยๆ ลดปริมาณพระกระยาหารลง จนในที่สุดถึงกับไม่
เสวยเลย พระวรกายก็ซูบผอมลงทรงเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก
เวลาเอามือลูบหน้าท้องก็ถูกกระดูกสันหลัง เอามือลูบกระดูก
สันหลังก็จับถูกผิวหนังท้อง เมื่อลุกขึ้นก็ชวนเซล้มลงเพราะไม่มี
กำลัง พระฉวีที่เคยผุดผ่องก็กลับเศร้าหมองเพราะขาดอาหาร
ถึงอย่างนั้นพระองค์ก็ยังทรงมีพระสติมั่นคง ไม่ทอดยถยเลิกละ
ความเพียร จนกระทั่งวันหนึ่งพระองค์ประชวรอย่างหนัก ถึงกับ
วิสัยัญญาภาพ

เมื่อทรงได้สติฟื้นขึ้นมา พระองค์ทรงพิจารณาถึงการ
บำเพ็ญทุกรกิริยาที่ผ่านมา และดำริว่า “ถึงบุคคลทั้งหลายใน
โลกนี้ จะกระทำทุกรกิริยาอย่างอุกฤษฏ์เช่นไร ก็คงไม่เกินไป
กว่าเรา แม้เราได้ปฏิบัติอย่างอุกฤษฏ์เช่นนี้แล้ว ก็ยังไม่บรรลु
พระโพธิญาณแต่อย่างใด หนทางนี้ไม่ใช่หนทางพ้นทุกข์อย่าง
แน่นอน” จึงทรงเริ่มหวนคิดถึงความเพียรทางใจ

ขณะนั้นเอง **พระอินทร์** ล่วงรู้ถึงความคิดของพระองค์ จึง
เสด็จมาทรงพิณ ๓ สายให้พระองค์ทรงสดับ สายแรกตึงเกินไป
เมื่อดีดสายพิณก็ขาดสายที่สองหย่อนเกินไปเสียงพิณไม่ดังกังวาน
สายที่สามไม่ตึงไม่หย่อนกำลังพอดี ดีดแล้วเสียงกังวาน ไพเราะ
พระลัทธิตะได้สดับดังนั้น จึงทรงพิจารณาว่า “หนทางสายกลาง

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๕๑

เป็นหนทางสู่พระโพธิญาณอย่างแน่นอน” ถ้ายังมีพระวรกาย
ชubbพอม ไม่มีพละกำลังเช่นนี้ ย่อมไม่สามารถบำเพ็ญเพียรทางใจได้
จึงเริ่มเสวยพระกระยาหาร เพื่อให้มีกำลังตามเดิม

ฝ่ายปัญจวัคคีย์ซึ่งมีความเชื่อมั่นในการบำเพ็ญทุกรกิริยา
ว่าจะทำให้หลุดพ้นได้ เมื่อเห็นพระลัทธิตถะเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา
ก็หมดศรัทธา จึงพากันปลีกตัวไปที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
เมื่อพระลัทธิตถะอยู่ลำพังพระองค์เดียว ทรงได้ความสงบ
พระวรกายกลับค่อยๆ มีพละกำลังมากขึ้นจนทรงเป็นปกติ
สามารถเจริญสมาธิภาวนาได้

ในวันที่พระองค์ตรัสรู้ นั้น ทรงเบิกบานพระทัย เสวย
พระกระยาหารที่มีรสเลิศ ประจําแต่งอย่างประณีตจาก **นางสุชาดา**
และได้ลงสรลงสนาน ให้พระวรกายกระปรี้กระเปร่า พระทัย
โปร่งสบาย ทรงประทับนั่งขัดสมาธิเจริญภาวนาใต้โคนไม้
พระศรีมหาโพธิ์ ใจของพระองค์หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกาย
เข้ากลางเรื่อยไปตามลำดับ เห็นกายในกายไปจนกระทั่งถึงผู้รู้
คือ พระธรรมกายที่อยู่ภายใน ทรงเข้าถึงกายธรรมพระโสดาบัน
พระสกิทาคามี พระอนาคามี กายธรรมมรทต ในที่สุดก็ได้ตรัสรู้
เป็นพระลัมมลัมพุทเจ้าโดยพระองค์เอง

เมื่อได้ตรัสรู้แล้ว พระองค์เสวยวิมุตติสุขอยู่ ๗ ลับดาห์

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๕๒

และทรงตรวจดูว่าควรจะโปรดใครเป็นคนแรก ทรงระลึกถึง **อาหารดาบส และอุทกดาบส** ซึ่งเป็นผู้มีปัญญามาก และมีกิเลสเบาบาง ครั้นรู้ว่าท่านทั้งสองได้ละสังขารไปก่อนแล้ว ทรงระลึกถึงปัญจวัคคีย์ที่เคยอุปฐากพระองค์ จึงเสด็จไปสู่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

ฝ่ายปัญจวัคคีย์เห็นพระองค์เสด็จมาแต่ไกล ต่างพากันคิดว่า พระองค์เสด็จมาเพื่อแสวงหาคนอุปฐาก จึงตกลงกันว่า จะไม่ทำการต้อนรับ แต่เมื่อพระองค์เสด็จมาถึง ด้วยกำลังบารมีของพระองค์ ทำให้ปัญจวัคคีย์ต่างสันทัดที่ตกลงกันได้ พากันลุกขึ้นกุฏิกุจจอต้อนรับ แต่ยังคงสนทนากับพระองค์ด้วยถ้อยคำที่ไม่เคารพ คือ พุดออกพระนาม และใช้คำว่าอาวุโส ซึ่งเป็นคำที่ผู้ใหญ่ใช้เรียกผู้น้อย พระองค์จึงตรัสห้ามว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธออย่าเรียกเรตถาคตเช่นนั้นเลย”

“ตถาคตเป็นอรหันต์ ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ พวกเธอจะเจียไสตสดับฟัง เราได้บรรลุอมตธรรมแล้ว เราจะสั่งสอน จะแสดงธรรม เมื่อพวกเธอปฏิบัติตามที่เราสั่งสอนแล้ว ไม่ช้าจะได้บรรลุคุณธรรมอันเป็นที่สุดแห่งพรหมจรรย์ที่กุลบุตรทั้งหลายผู้ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิต ปรารภนาจะเข้าถึงด้วยปัญญาอันยิ่ง”

พระพุทธคุณ ตอน ผู้รู้แจ้งด้วยตนเอง

๕๓

ปัญจวัคคีย์ฟังแล้วก็ยังไม่เชื่อ พระองค์จึงทรงยืนยัน ถ้อยคำเดิม เป็นครั้งที่สอง ครั้งที่สาม ปัญจวัคคีย์ก็ยังทูลคัดค้านเช่นเดิม พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสเตือนปัญจวัคคีย์ให้ระลึกถึงกาลหนหลังว่า “ก่อนนี้ พวกเธอทั้งหลายเคยได้ยินวาทที่เราพูดมาเช่นนี้บ้างหรือไม่” ปัญจวัคคีย์กราบทูลว่า ไม่เคยได้ยิน พระองค์จึงตรัสถ้อยคำนั้นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ทำให้ปัญจวัคคีย์ได้สติ และตั้งใจฟังพระธรรมเทศนา ในที่สุดต่างได้บรรลุธรรมตามพระองค์ไปด้วย เพราะตรัสรู้ธรรมโดยชอบด้วยพระองค์เอง ดังที่ตรัสบอกปัญจวัคคีย์อย่างนี้เอง พระองค์จึงทรงพระนามว่า สัมมาสัมพุทธโธ

จะเห็นได้ว่ากว่าที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราจะได้ตรัสรู้ และถึงพร้อมด้วยความรู้อันวิเศษได้นั้น พระองค์ต้องบำเพ็ญบารมีด้วยความยากลำบากอย่างยิ่ง ทุกท่านนับว่ามีบุญอย่างมาก ที่มีโอกาสได้มาพบพระธรรมคำสอนของพระองค์ และรู้แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้หลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวโลกอีกจำนวนมากไม่มีโอกาสได้รู้เห็นเช่นพวกเรา ดังนั้นอย่าปล่อยโอกาสให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ให้ทุ่มเทฝึกฝนอบรมตนด้วยการประพฤติปฏิบัติธรรมให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

